

عنوان فرآیند:

روش آموزشی جدید برای یادگیری بهتر درس عملی روش مبارزه با ناقلین بیماری سالک

صاحبان فرآیند و همکاران:

حسین معالیی، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

محل اجرای فرآیند:

دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

نام دانشگاه:

دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

گروه فرآیندی:

دانشجویان ترم ۲ مبارزه با بیماری ها

تاریخ اجراء (مدت اجرای فرآیند):

از سال ۱۳۸۰

مقدمه (هدف و اهداف اختصاصی):

سالک یکی دیگر از بیماریهای شایع کشور بوده و نواحی مرکزی و شمال شرقی کشور به عنوان اولین کانون و جنوب و جنوب غربی کشور به عنوان دومین کانون بیماری سالک گزارش شده است و میزان شیوع ۱/۵٪ و میزان اسکار زخم ۲۳/۲٪ گزارش شده است و منطقه جوبین سبزوار به عنوان یکی از کانون های این بیماری گزارش شده است. لذا. یکی از وظایف دانشجویان بهداشت مبارزه با بیماریها کاهش بیماریهای فوق در محیط کار است که برای نیل به این مهم تنها دیدن لام های ناقلین به نظر نمی تواند یک ماندگاری زیادی در ذهن دانشجو بوجود آورد و نمی تواند کمک زیادی به یادگیری که بنماید لذا به منظور کارایی بیشتر دانشجویان قسمت مبارزه با ناقلین درس حشره شناسی پزشکی و مبارزه با ناقلین در فیلد به آنها آموزش داده شد.

هدف

آموزش دانشجویان با روشهای عملی مبارزه با ناقلین سالک در منطقه

اهداف اختصاصی

- آموزش اهمیت بیماری سالک در منطقه
- آموزش روش انتخاب منازل و محل های نگهداری حیوانات برای بررسی منطقه از نظر وجود ناقلین سالک
- آموزش نیچ اکولوژیک پشه فله بوتوموس به دانشجویان
- آموزش روش های جمع آوری پشه فله بوتوموس به صورت توتال و زنده
- آموزش روش جمع آوری لارو پشه فله بوتوموس از آبهای راکد
- آموزش روشهای بیولوژیک مبارزه با پشه فله بوتوموس
- آموزش روشهای عملی مبارزه با جوندگان

- آموزش مرفولوژی بالغ و لارو پشه فله بوتوموس
- آموزش علائم بالینی بیماری سالک با نشان دادن اسکار و زخم فعال

روش اجراء (حداکثر در ۳ صفحه A4):

روش فوق از سال ۱۳۸۰ اجرا می گردد برای پشه فله بوتوموس، ابتدا با همکاری مرکز بهداشت سبزوار، مناطقی که در آن بیماری سالک وجود دارد و پشه فله بوتوموس پیدا می شود را شناسایی و دانشجویان را به همراه کارشناس با بیش از سی سال تجربه در جمع آوری حشرات به منطقه بردیم و به آنها نحوه انتخاب تصادفی منازل مسکونی و محل های نگه داری حیوانات اهلی را برای بررسی وجود ناقلین فوق، زیستگاه های طبیعی بالغین و لارو آنها، نحوه جستجو بالغین در مناطق مسکونی و محل های نگه داری حیوانات، شکار بالغین به صورت مرده (توتال) و نیز زنده با کمک اسپیراتور، نحوه جمع آوری لارو ها از آبهای راکد و روش تعیین مقدار آنها در واحد حجم و روش اندازه گیری فاکتور های محیطی مانند رطوبت و درجه حرارت محیط که در وفور آنها نقش دارند را آموزش دادیم.

همچنین با نشان دادن بالغ و لارو فله بوتوموس جمع آوری شده از منطقه به آنها مرفولوژی ناقلین فوق آموزش داده شد و نیز همراه با نشان دادن اسکار و زخم فعال سالک در اندام های افرادی که به بیماری سالک مبتلا بودند علائم بیماری سالک و محل های شایع آن در بدن به دانشجویان آموزش داده می شد.

علاوه بر این اقدامات انجام شده در منطقه برای مبارزه با ناقلین مانند پرورش ماهی در آبهای راکد، روشهای مبارزه با جوندگان از قبیل روش از بین بردن آنها باغلات آغشته به سم و جمع آوری و دفن لاشه آنها، از بین بردن و کوبیدن لانه های جوندگان به آنها آموزش داده شد.

روشهای پیشگیری از ابتلا به بیماری سالک با معرفی روش های پیشگیری که در آنجا وجود داشت از قبیل استفاده از درب های با حفاظ توری و نیز پشه بند و نیز استفاده از پوشش مناسب به دانشجویان آموزش داده شد.

ارتباط نزدیک حیوانات اهلی مانند سگ به عنوان مخزن بیماری و چهار پایان با انسان و نیز عدم رعایت بهداشت به عنوان یکی از فاکتور های موثر در ابتلا انسان به بیماری سالک با دیدن زندگی روستائینی که مبتلا به سالک بودند آموزش داده شد. نحوه رضایت مندی دانشجویان با پرسشنامه انداز گیری گردید.

نتایج: پیامدهای اجرای فرآیند:

نتایج بررسی این فعالیت آموزشی نشان می دهد که ۹۵٪ از دانشجویان از نحوه آموزش رضایت مندی کامل داشتند و و بیش از ۸۵٪ آنها در بررسی دانش نمره بیش از ۹۰ کسب نمودند لذا با توجه به نتایج بدست آمده فعالیت آموزشی فوق می تواند به عنوان یک روش مکمل برای آموزش عملی مبارزه با ناقلین سالک بکار گرفته شود.

سطح اثر گذاری (بخش، دانشکده، دانشگاه، کشوری، بین المللی):

دانشگاه علوم پزشکی سبزوار

نتیجه گیری شامل چالش ها و مشکلات اجرایی فرآیند:

فعالیت آموزشی فوق می تواند به راحتی قابل انجام و می تواند به عنوان یک روش مکمل برای آموزش عملی مبارزه با ناقلین سالک بکار گرفته شود.

تأییدهای مربوطه:

پرسشنامه به پیوست می باشد